

HATALARDA ISRAR ÖDENECEK FATURAYI BÜYÜTÜYOR

Bu haftaki yazımızda artık ekonomi politikasının yanlışları konusunda değerlendirme yapmanın anlamsızlığına ilişkin görüşlerimi yazmayı düşünmüştüm. Bağımsızlığını kaybeden bir Merkez Bankası'nın bu noktalara gelişi çok acı. Merkez Bankası 100 baz puanlık indirimle politika faizini yüzde 14'e çekti. Aralık ayında dünyada 39 Merkez Bankası faizlerini sabit bıraktı, 11 ülke faiz arttırdı. Faiz indiren tek ülke olduk. Bizdeki faiz kararından bir gün önce FED, Aralık toplantısında faiz oranlarını sabit bıraktı, varlık alımı azaltımının Mart ayında bitmesine, 2022 içinde 3 kez faiz arttırımı yapılacağını açıkladı. Ortada Türkiye modeli diye sunulanın ne olduğu belli değil. Faiz indirimleri döviz kurunu yükseltiyor, risk primini arttırıyor, Beklentileri bozuyor. Bu yolun çıkışı yok. Gelelim para politikalarındaki savrulmaların zirveye ulaştığı son faiz kararındaki değerlendirme ve eleştirilerimize;

1-Son faiz indirimi FED'in bir önceki kararları ile birleşince piyasalar çok olumsuz tepki verdi. Dolar/TL 16.10 TL'ye yükseldi. Yılbaşından bu yana artış yüzde yüzü geçti. Hatalardan ders almayı öğrenemediğimiz gibi yeniden öğrenmemekte ısrar ediyoruz. Nominal büyümemize rağmen dolar bazlı milli gelirimizi küçültüyor, fakirden zengine, içeriden dışarıya servet transferleri yapıyor, gelecek nesillere haksız yere borç aktarıyoruz.

2-T.C.M.B gelişmiş ülke Merkez Bankalarının destekleyici parasal duruşlarını sürdürdüğünü, varlık alım programlarına devam ettiğini söylüyor. Enflasyonun son 3 yılın zirvesine geldiğini, 2022'de şimdiden yüzde 40'lar civarında enflasyonun görülebileceği gibi problemler hiç göz önüne alınmıyor. Toplam borçlarımızın bu fahiş kur farkları nedeni ile trilyonlarca arttığını, YİD yöntemiyle yapılan ihalelerin maliyetlerinin de inanılmaz boyutlara geldiği hiç mi göz önüne alınmıyor? Gelişmiş ülke Merkez Bankalarının uyguladığı politikalarla karşılaştırma yapmak ne kadar gerçekçi? Biz çoğu makroekonomik göstergelerimizde negatif ayrışıyoruz. Kendi milli paramızın ölçme, tasarruf ve fiyatlama fonksiyonlarının yok olduğuna hiç dikkat edilmiyor.

3-T.C.M.B, 2022'nin ilk çeyreğinde geniş kapsamlı politika çerçevesinin gözden geçirileceğini açıklıyor. Sanki uygulanan yanlış politikaların daha vahim sonuçlarının görülmesi halinde yanlışlıklardan dönülebilecek sinyali mi verilmek isteniyor. Bu durumda geniş halk kitlelerinin ödeyecekleri fatura daha da artmıyor mu? Bugünkü faiz indirimi ile politika faizi-TÜFE arasındaki negatif fark yüzde 7.3 e ulaştı. Bir ülke kendi milli parasının bu denli yıpranmasına yol açan uygulamalardan nasıl rahatsız olmaz.

4-Makroekonomik kararların alınmasında belirleyici olan uzun vadeli faizlerin yükselmesi hiç mi endişe yaratmıyor. Piyasadaki faizlerin güven ve istikrar yaratılmadığı sürece politika faizinden etkilenmeyeceğini anlamak için tahribatın çok büyük mü olması gerekiyor. Cari işlem fazlasının açıklandığı gün piyasaya döviz satışı ile müdahale eden ilk ülke olmamız karar vericilerde rahatsızlık yaratmıyor. Toplam banka mevduatının döviz cinsinden olan kısmının yüzde 62'leri geçmesi uygulanan politikalara güvenilmediğini göstermiyor mu?

5-Bireysel ve tüzel kişilerin kullandıkları döviz cinsi kredilerin kullanım yerlerinin kontrolü uygulaması getirildi. Ayrıca enflasyon için de stokçu kontrolleri ve cezalandırma düzenlemeleri yapılıyor. Bu tür uygulamalarla serbest piyasa ekonomisinden vazgeçilmeyeceğine ilişkin açıklamalar tezat teşkil etmiyor mu?

6-Kamu bankalarında sermaye arttırımına gidilmesi nedenleri konusunda politika yapıcılar ne düşünüyorlar. Yanlış uygulamalarla ortaya çıkan zararların kapatılması zaten hayat pahalılığı ve yüksek fiyat artışları karşısında zor durumda olan vatandaşların vergi yüklerini ödenemeyecek boyutlarda arttırmayacak mı?

7-Asgari ücrette yaklaşık %50 civarında artış yapıldı. TÜİK enflasyonu yüzde yirmi bir, ENAG grubunun enflasyon açıklamasının %58 olduğunu göz önüne alırsak resmi enflasyonun gerçeği ifade etmediğinin bir nevi itirafı değil mi? Kur-enflasyon-ücret sarmalı ile gelecek yıl fiyat istikrarı sağlamadaki problemler nasıl aşılacak. Fiyat ve finansal istikrarın olmadığı ortamda büyümenin sürdürülebilirliği mümkün mü?

